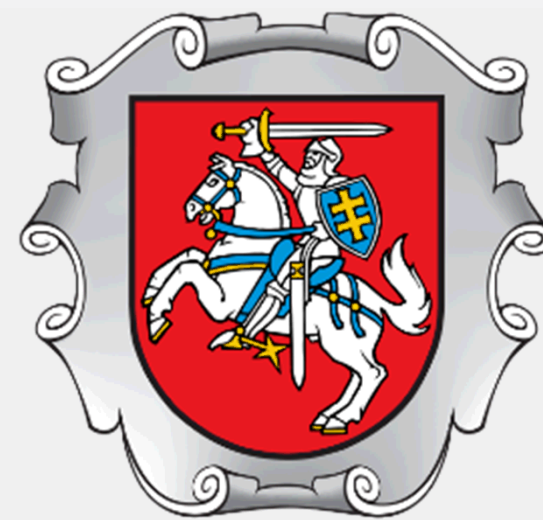
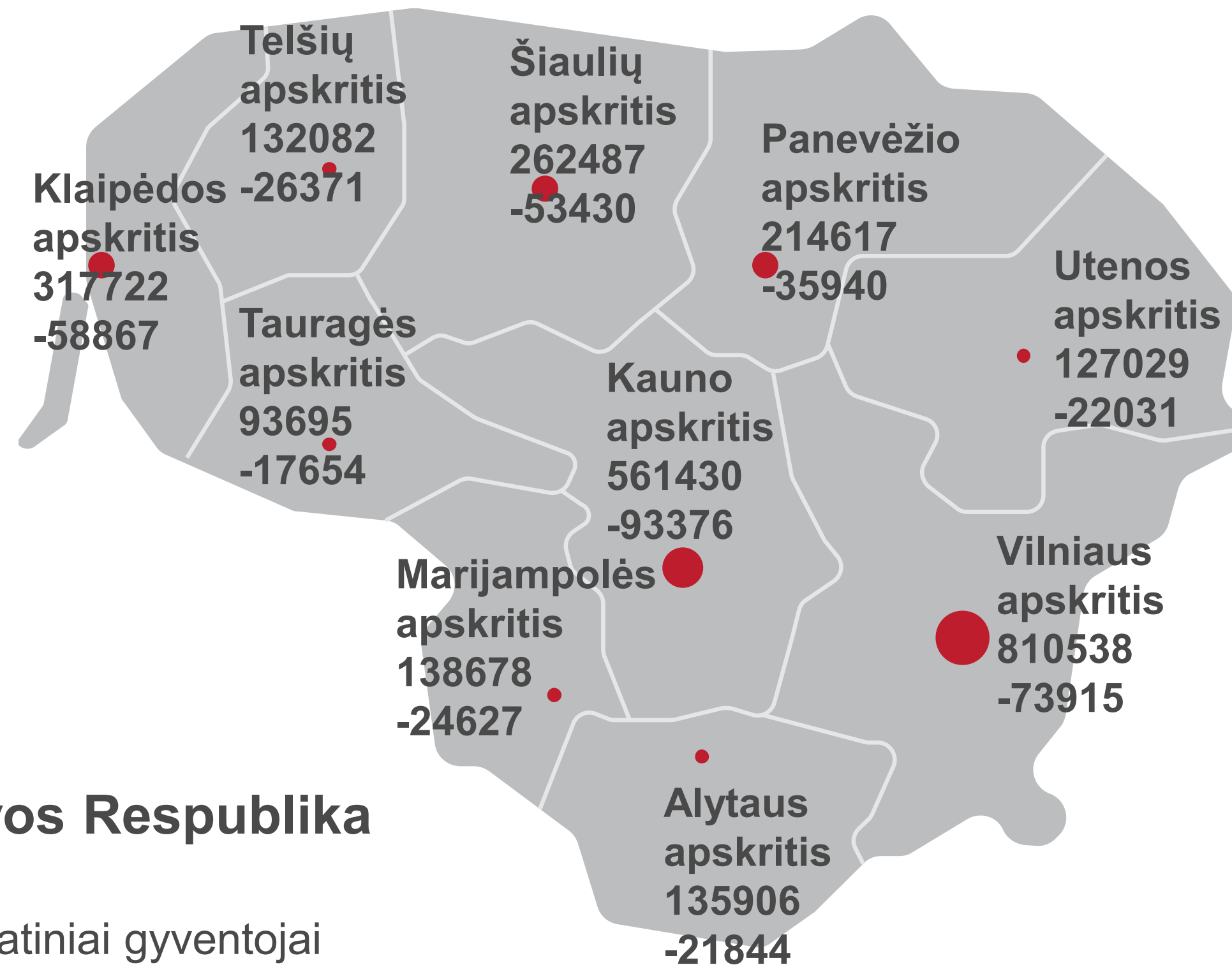

VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIJA

REGIONINĖS POLITIKOS SĄLYGOS, DABARTIS IR NAUJOVĖS

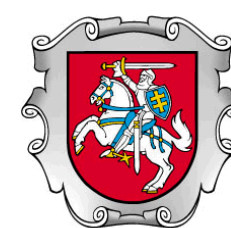
Demografinės sąlygos: EMIGRACIJA

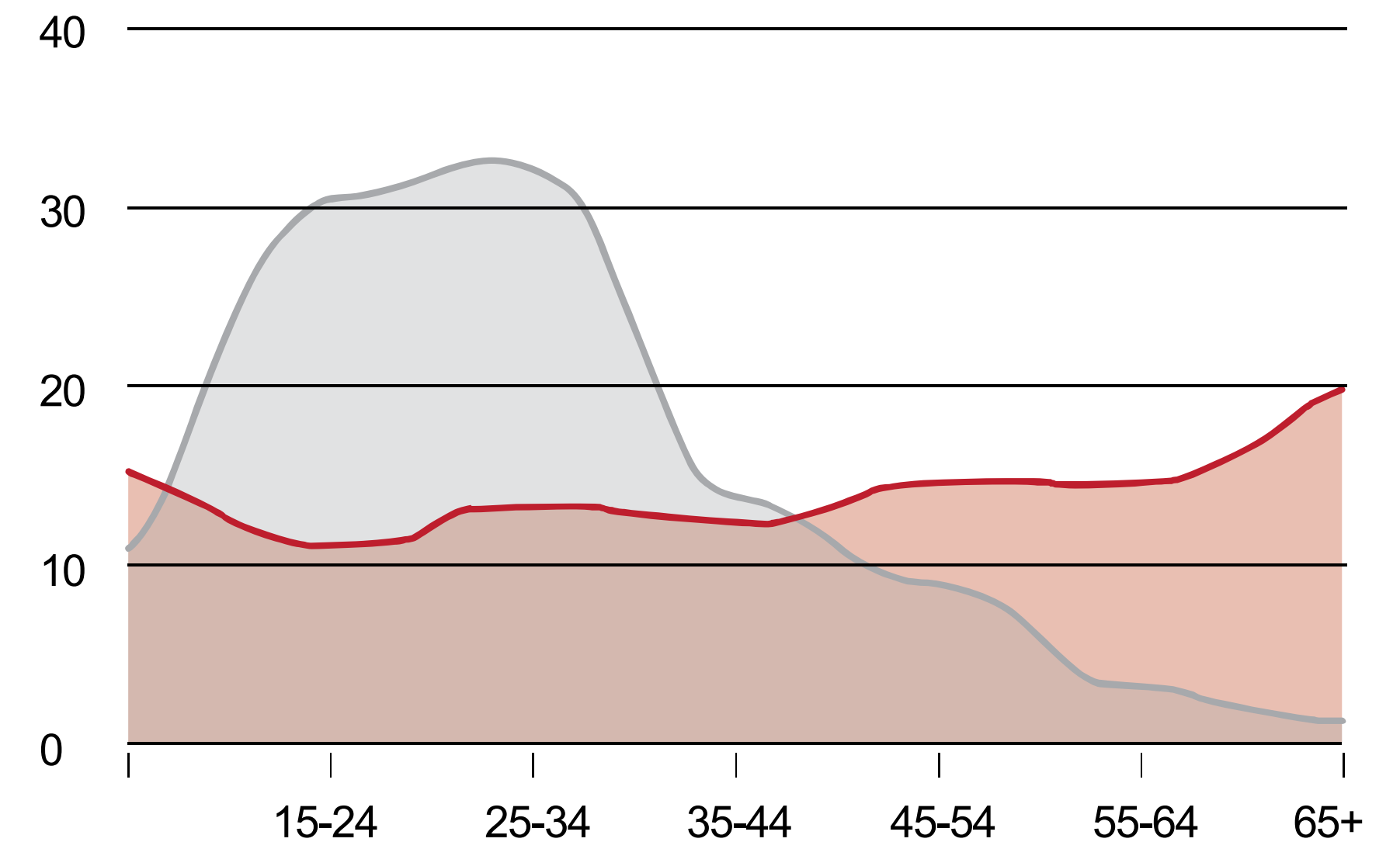
Lietuvos Respublika

- Nuolatiniai gyventojai (2019 m. pradžioje) 2794184
- Neto migracija (2004-2018 m.) - 428055

Statistikos departamento duomenys

VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIJA

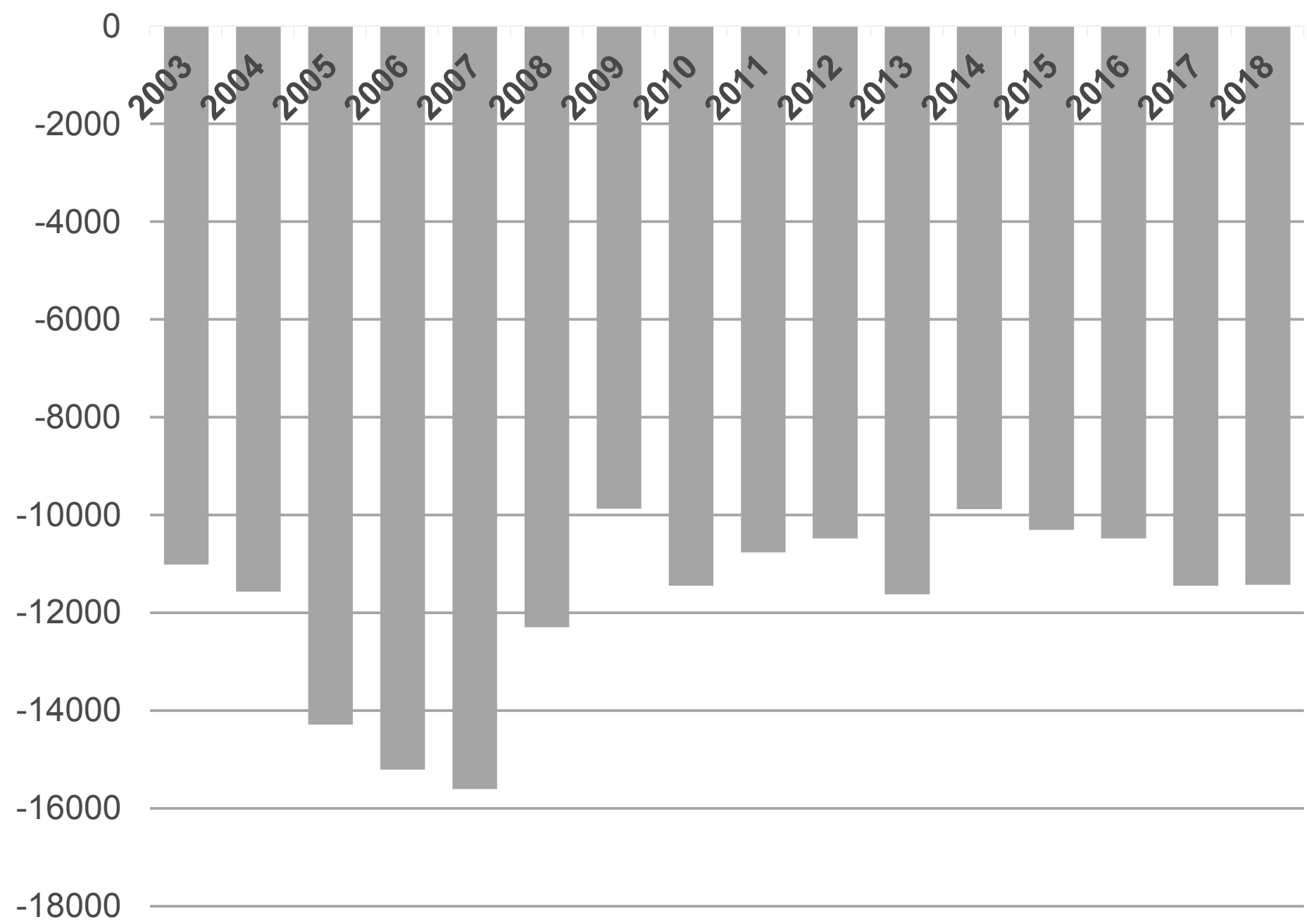
Gyventojai ir emigrantai pagal amžiaus grupes

— Gyventojai — Emigrantai

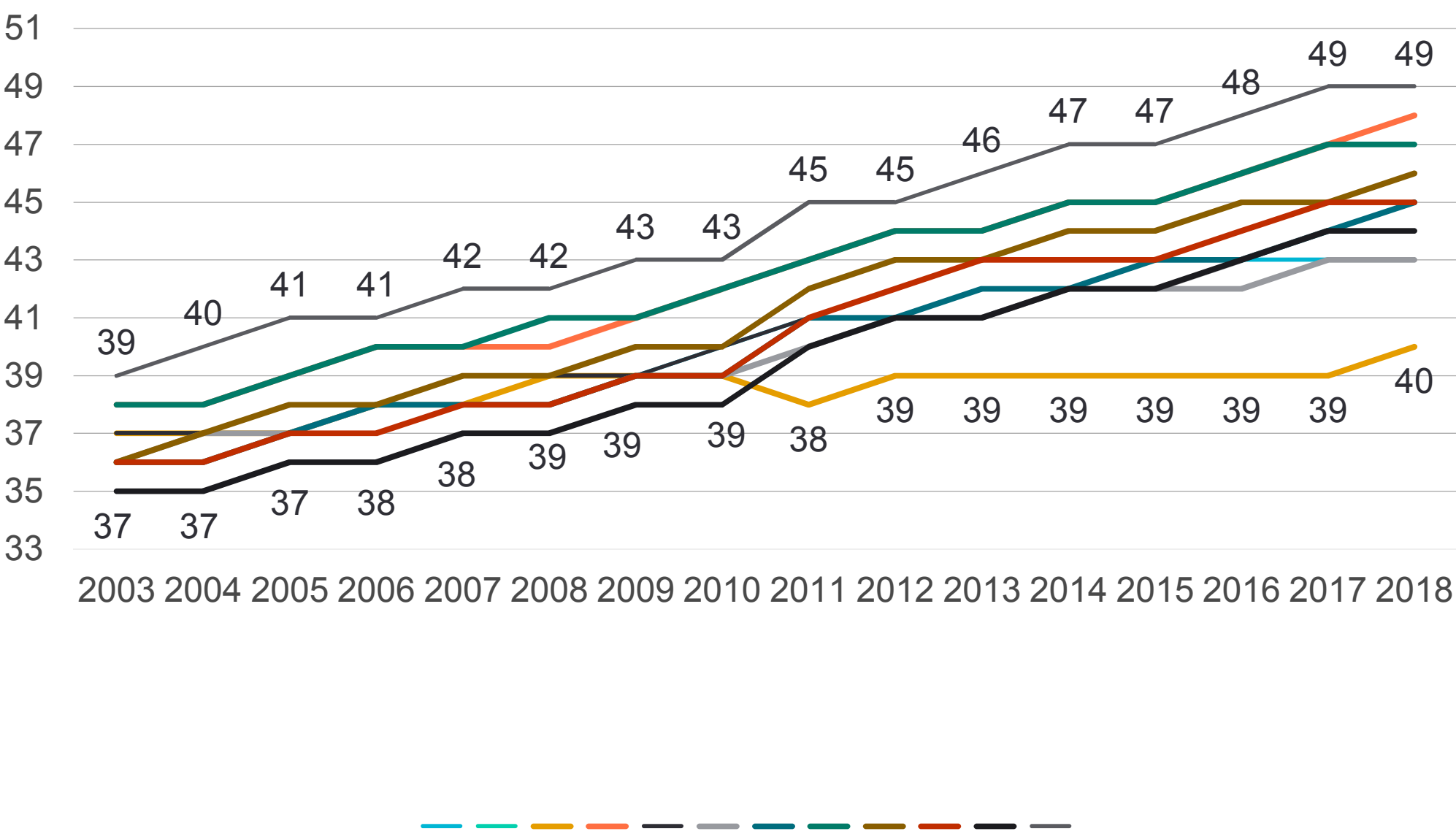
Statistikos departamento duomenys

Demografinės sąlygos: VIDINIAI PROCESAI

Natūrali gyventojų kaita Lietuvoje

Gyventojų senėjimas (medianinis amžius pagal apskritis)

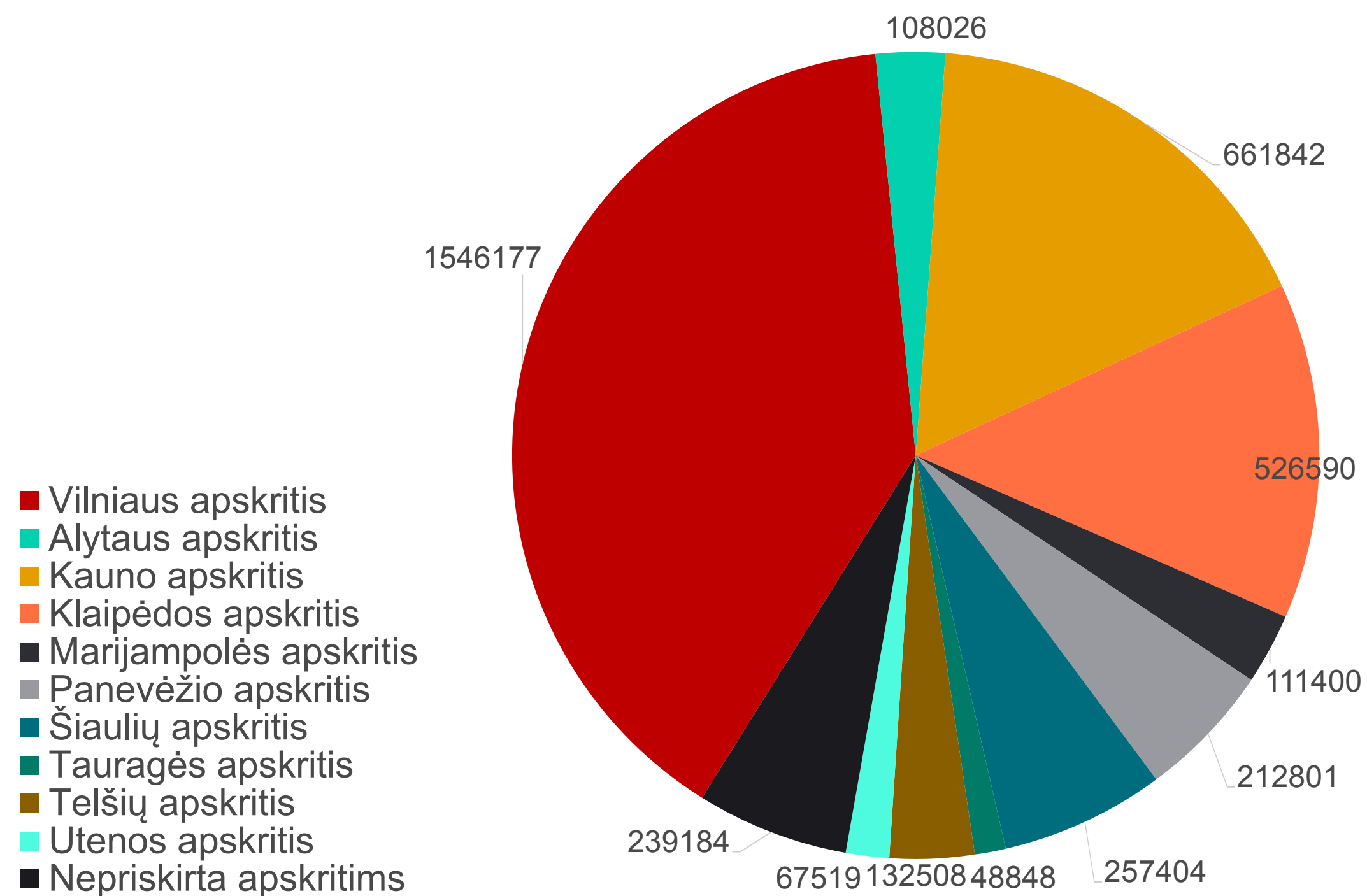
Statistikos departamento duomenys

Ekonominės sąlygos Lietuvoje: MATERIALINĖS INVESTICIJOS APSKRITYSE

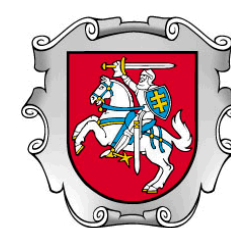
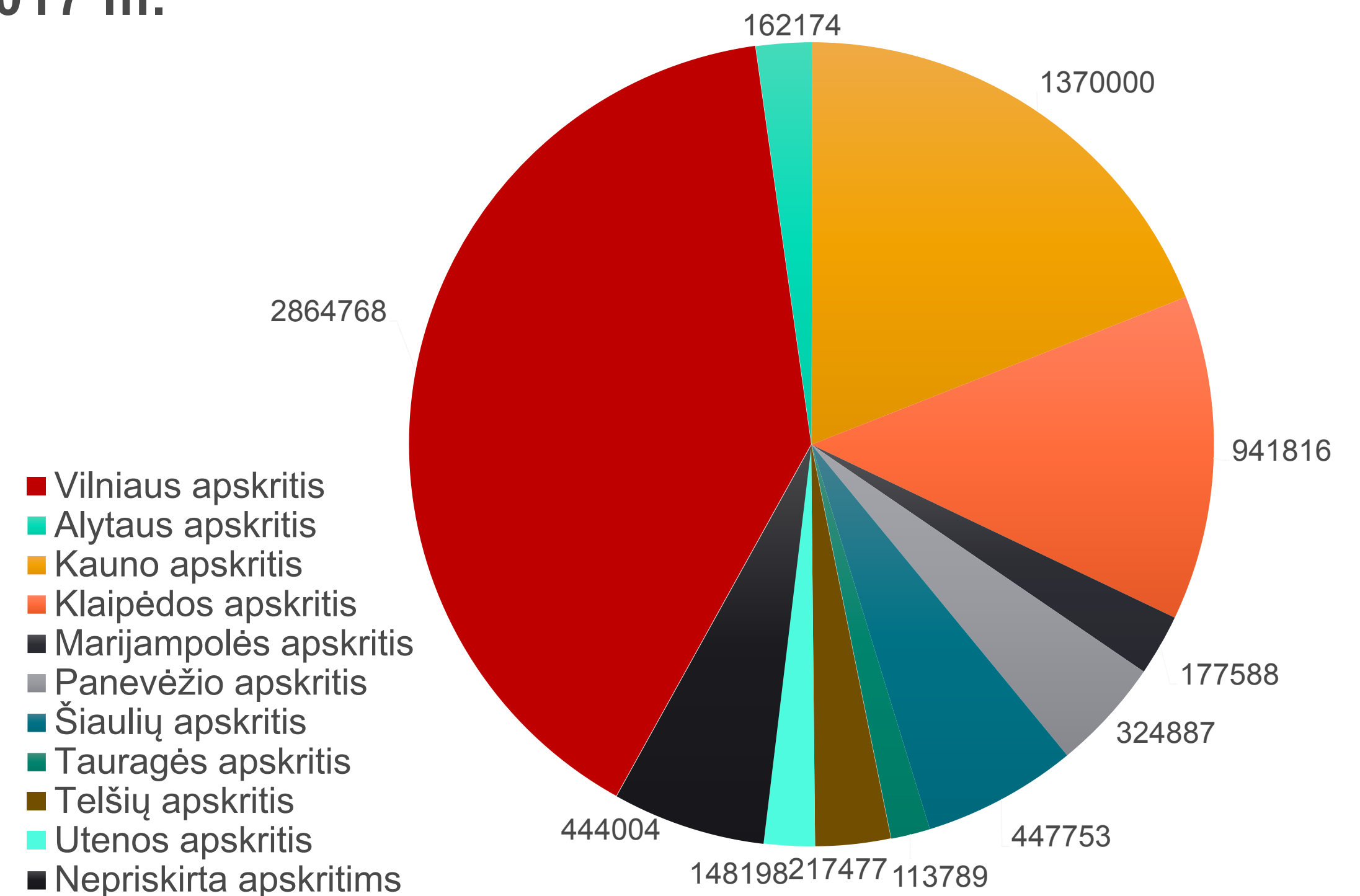
Lietuvos Respublika – 4 012 299 tūkst. EUR

2004 m.

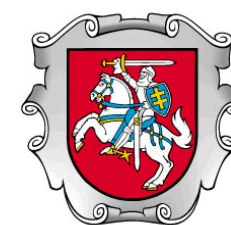
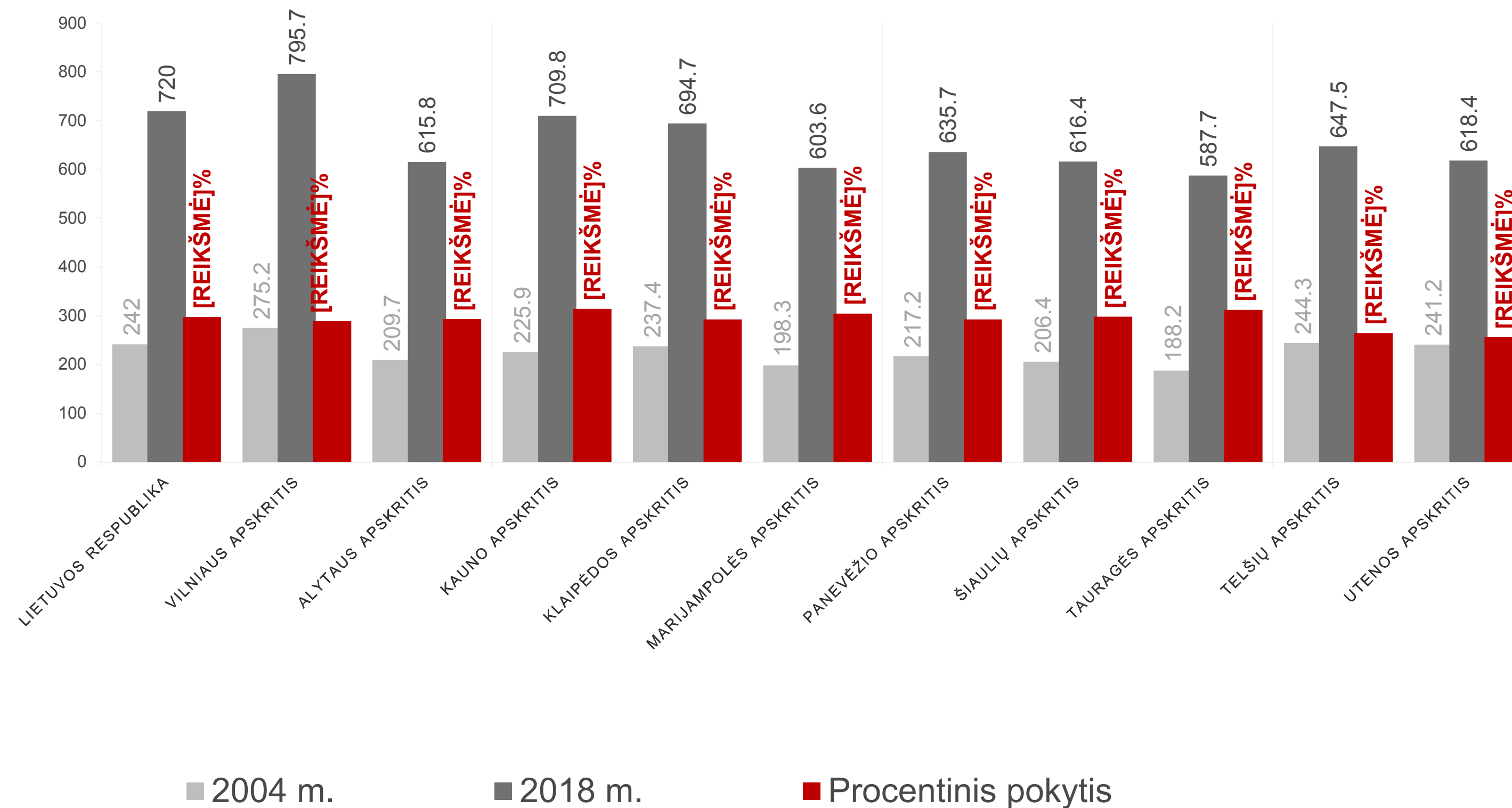
Lietuvos Respublika – 7 212 454 tūkst. EUR
(išankstiniais duomenimis)

2017 m.

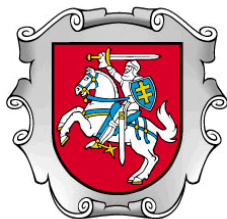
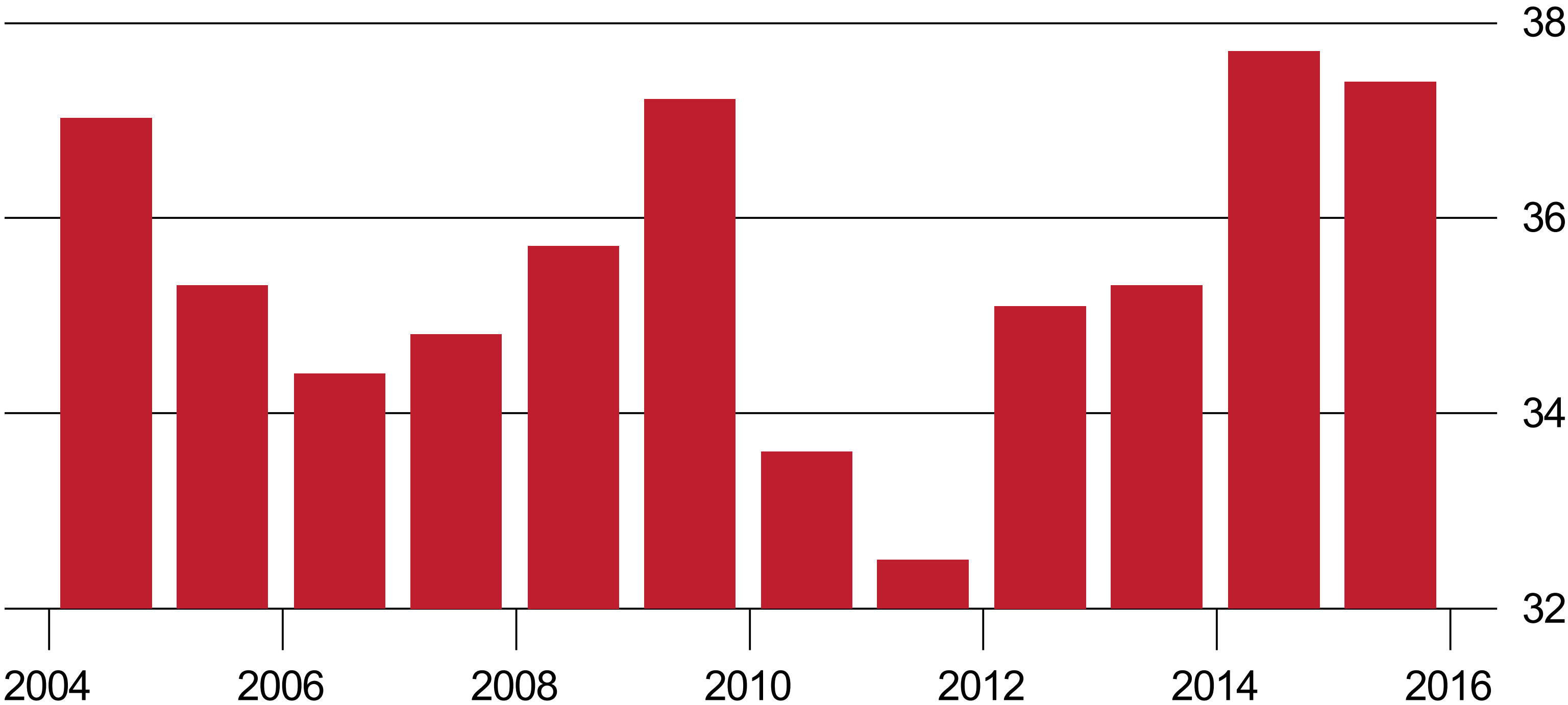

Ekonominės sąlygos Lietuvoje: KAITA

DARBO UŽMOKESTIS („Į RANKAS“)

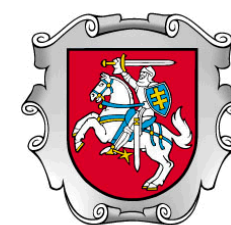
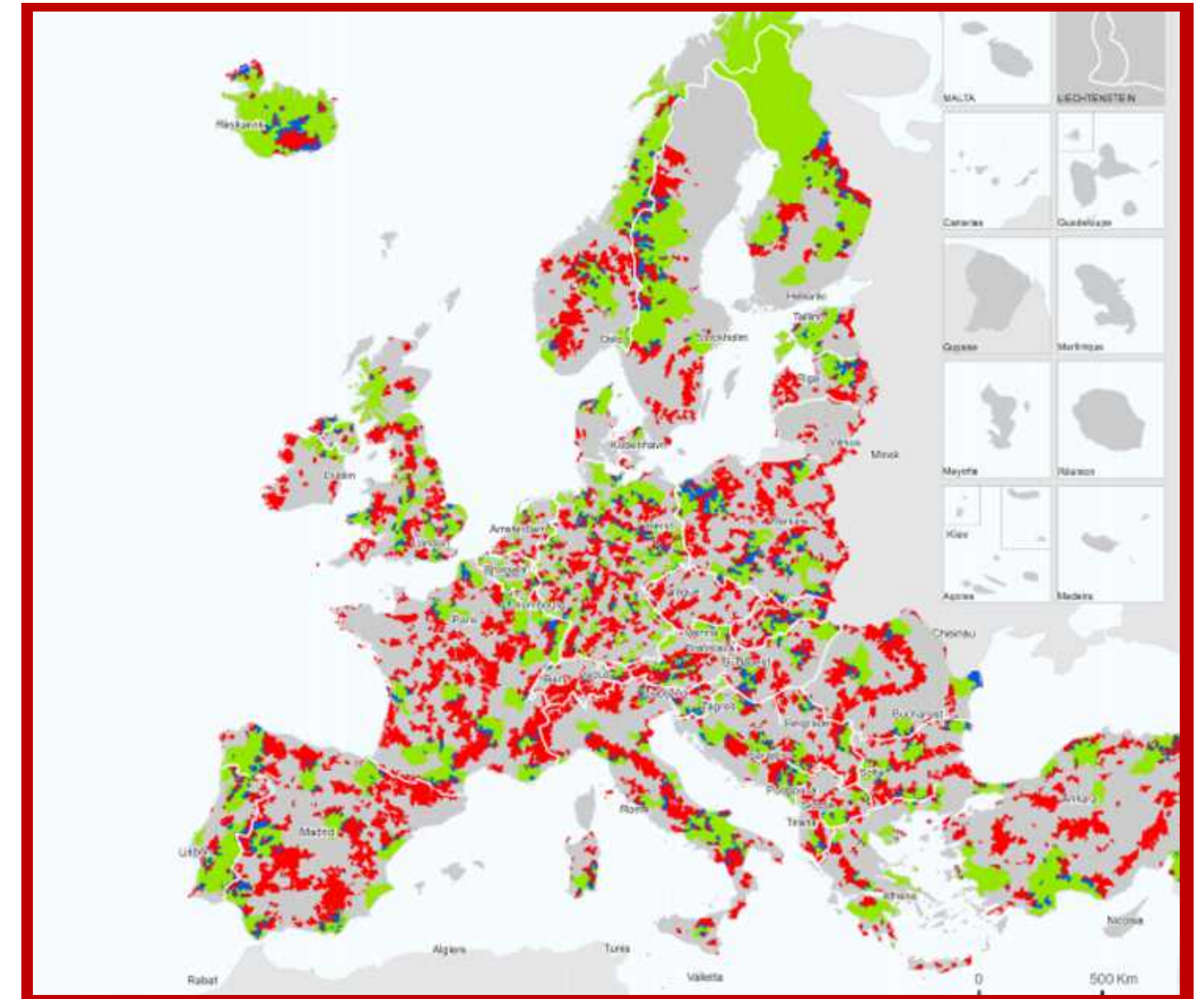

Gini koeficientas (PB, 2016)

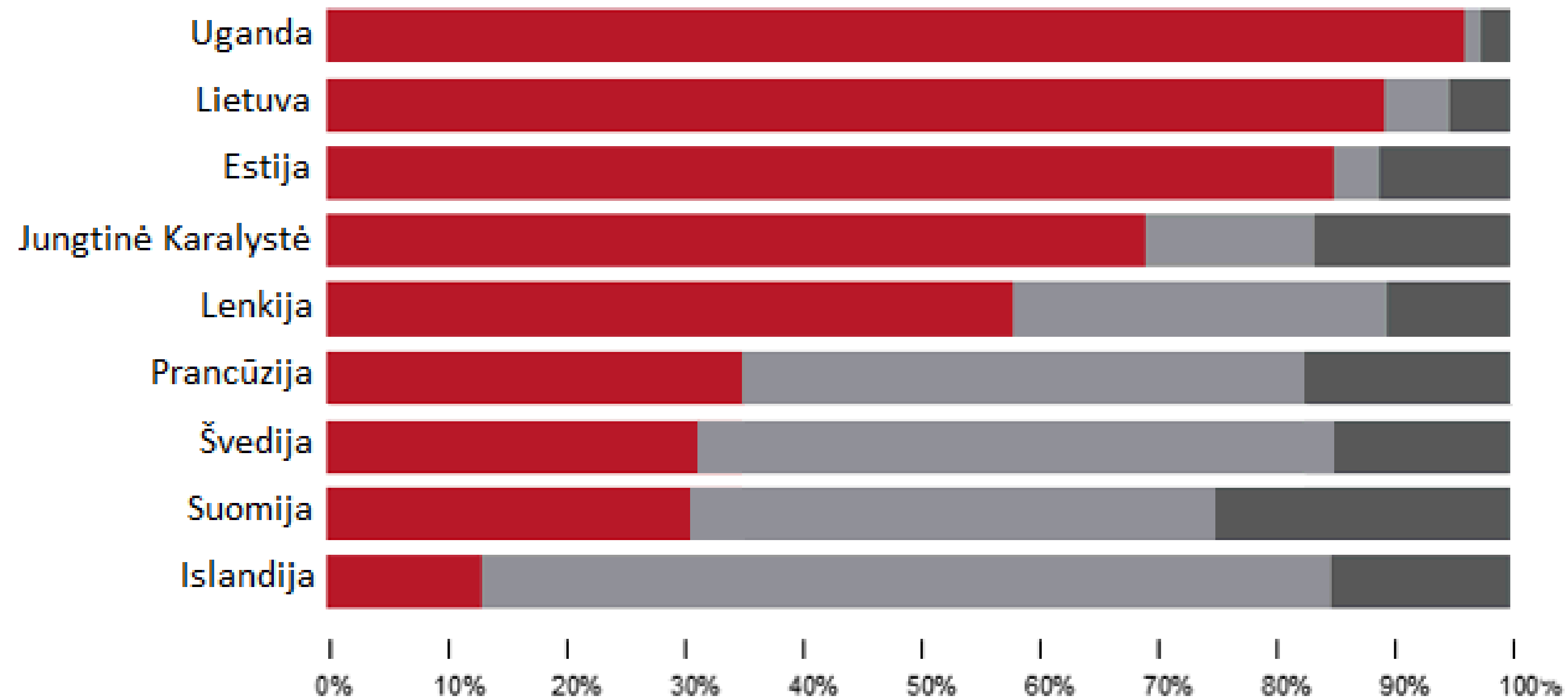

VIDINĖS PERIFERIJOS FORMAVIMĄSI SKATINANTYS VEIKSNIAI EUROPOJE (ESPON)

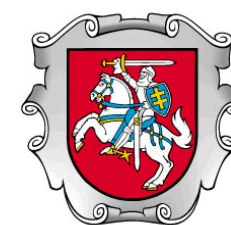
- Žemas ekonominis potencialas ir prasta socioekonominė situacija
- Prastas regioninių centrų ir/ar paslaugų pasiekiamumas
- Žemas pasiekiamumas ir prasta socioekonominė situacija

SAVIVALDYBIŲ PAJAMŲ STRUKTŪRA VALSTYBĖSE (EBPO, 2016 M.)

- Dotacijos ir subsidijos
- Iš mokesčių surenkamos pajamos
- Kitos pajamos

VALDYSENOS SĄLYGOS LIETUVOJE

Remiantis EBPO sanglaudos ataskaita, Lietuvos viešieji finansai juda centralizacijos kryptimi (kartu ir sprendimų priėmimas).

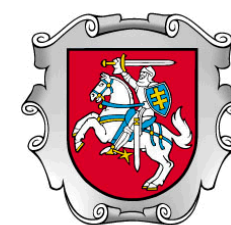
Esama padėtis skatina savivaldybes konkuruoti, ne vienytis.

Gyventojų išsidėstymas lemia tolygios plėtros (ne koncentracijos į kelis miestus) poreikį. Penki didieji Lietuvos miestai teturi 1,2 mln. gyventojų visi kartu.

Regioninių administracijų grandies nebuvimas nulemia tai, kad:

- Savivaldybės neturi įgaliojimų, resursų, paskatų imtis iniciatyvų, apimančių platesnes teritorijas.
- Regionų grandies nėra. Regionų plėtros tarybos neturi pakankamai politinio ar juridinio svorio sprendimams atlikti.
- Centrinės valdžios galimybės ribotos, – Vyriausybė gali teikti tik rekomendacijas savivaldybėms, o koordinuoti jų veiklą įstatymais būtų ir per lėta, ir trukdytų Seimo darbui.

Liekame maži, susiskaldę ir besipešantys tarpusavyje šalyje, kurioje turime kovoti su regionine atskirtimi.

REGIONINĖS POLITIKOS SVARBA

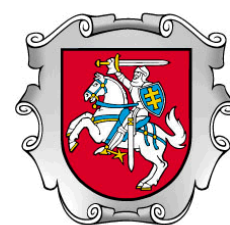
Nei centrinė valdžia, nei savivalda pavieniui negali išspręsti tam tikrų problemų taip efektyviai, kaip regionai.

EBPO regioninės politikos teorijos akcentuoja perėjimo į tvarumo, tinklaveikos, darnaus vystymosi etapą.

Šiaurės šalių patirties pritaikymas (iš Švedijos galima pasimokyti paslaugų teikimo srityje, o iš Suomijos – planavimo regionų, bendrai valdomų savivaldybių, principo).

Subsidiarumo principas – kiekvienas atlieka tai, ką gali geriausiai, neperkeldamas atsakomybės platesniam dariniui:

- Kiekviena šeima gali prisidėti, išjungdama šviesą nenaudojamuose kambariuose;
- Kiekviena savivaldybė gali prisidėti, užtikrindama geras sąlygas vaikų švietimui;
- Kiekvienas regionas gali prisidėti prie viešojo transporto sistemos ir infrastruktūros, užtikrinančios gyventojams galimybę ir tinkamas sąlygas greitai pasiekti darbo vietas ir viešąsias paslaugas.

REIKALINGI POKYČIAI

Kas atsakingas? Ir ar turi reikiamus įgaliojimus? Įrankius?

- Regionų tarybos – atėjo laikas įgaliojimams ir atsakomybei?
- Centrinė valdžia nustato rodiklius, patys regionai renkasi būdus jiems pasiekti – pasitikėjimo sistema;
- Problemas sprendžiame ne administracinių ribų ar tikslinių teritorijų pagrindu, o funkcinėse zonose;
- Kompetencijų centras kaip ekspertinė pagalba pasinaudoti naujais įgaliojimais;
- Papildoma VRM funkcija - vertinti regioninį poveikį.

Įgyvendinamas sisteminis požiūris: periodiškai įvairių sričių (socialinės, sveikatos ir t.t.) paslaugų teikimo analizė regioniniu aspektu, ja grįsti sprendimai dėl išteklių skyrimo.

